

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

ŠTUDIJSKI PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE

»Izvajanje specialno-pedagoške in socialno-pedagoške pomoči otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter s čustvenimi in vedenjskimi težavami«

1. PODATKI O ŠTUDIJSKEM PROGRAMU

Tabela 1: Podatki o študijskem programu

Ime:	<i>»Izvajanje specialno-pedagoške in socialno-pedagoške pomoči otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter s čustvenimi in vedenjskimi težavami«</i>
Vrsta:	Študijski program izpopolnjevanja.
Trajanje:	1 leto
Število ECTS:	60
Moduli študijskega programa:	Program nima modulov.
Strokovni naslov diplomanta:	Program ne daje strokovnega naslova, udeleženci pridobijo potrdilo (javno veljavna listina).

2. TEMELJNI CILJI PROGRAMA IN KOMPETENCE, KI JIH RAZVIJA

2. 2. a. Temeljni cilji programa

Temeljni cilj programa za izpopolnjevanje **»Izvajanje specialno-pedagoške in socialno-pedagoške pomoči otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter s čustvenimi in vedenjskimi težavami«** je oblikovati strokovnjakinjo oz. strokovnjaka, ki bo poleg kompetenc, ki jih je pridobil v času študija, obvladal še osnovna teoretična in praktična znanja s področja učnih težav (v nadaljnjem besedilu UT), primanjkljajev na posameznih področjih učenja (v nadaljnjem besedilu PPPU) ter čustvenih in vedenjskih težav (v nadaljnjem besedilu ČVT) otrok in mladostnikov v različnih vzgojno - izobraževalnih ustanovah. Usposobljen bo za uresničevanje inkluzije v praksi s tem, da bo učinkoviteje izvajal dobro vzgojno - izobraževalno prakso, individualne in skupinske oblike učne pomoči ter dodatno strokovno učno pomoč na svojem strokovnem področju z otroki in mladostniki s PPPU in ČVT.

V programu za izpopolnjevanje bodo udeleženske in udeleženci nadgradili kompetence, ki so jih pridobili v predhodnem študiju, s specialno-pedagoškimi in socialno-pedagoškimi znanji in veščinami. Program je usmerjen v krepitev praktične usposobljenosti vzgojiteljev, učiteljev in drugih šolskih strokovnih delavcev za odkrivanje otrok in mladostnikov, ki imajo PPPU in ČVT, za obvladovanje strategij prilagajanja procesa poučevanja, izvajanja individualnih in skupinskih oblik pomoči, prilagajanja ocenjevanja znanj in veščin, senzibilizacijo za posebne vzgojno - izobraževalne potrebe teh otrok in mladostnikov, izvajanje sodelovalnega učenja in poučevanja ter refleksijo učinkovitosti lastnega dela.

Temeljna problematika otrok in mladostnikov s ČVT (Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, Ur.l.RS št. 54/2000 ter št. 3/2007 uporabljata še termin »motnje«, po strokovnih argumentih stroke bo v skorajšnjih spremembah uporabljen termin »težave«) je slaba motiviranost za učenje, slaba navajenost na red (šolsko disciplino) in nesposobnost vzpostavljanja harmoničnih medosebnih odnosov (slabo razvite učne in druge navade, preveč neuspešnih izkušenj, domače razmere, ki ne zagotavljajo zdravega osebnostnega razvoja), zato se bo udeleženka oz. udeleženec izpopolnjevanja usposabljal za odpravljanje teh primanjkljajev otrok in mladostnikov s ČVT. Učitelji - udeleženci programa se bodo usposobili tudi za poučevanje učencev in dijakov s ČVT v šolah s prilagojenim izvajanjem, svetovalni delavci za svetovalno delo z učenci in dijaki s ČVT, delavci s pedagoško izobrazbo, ki so že zaposleni kot vzgojitelji otrok in mladostnikov s ČVT ali se bodo želeli zaposliti, pa se bodo usposobili tudi za vzgojno delo z otroki in mladostniki s ČVT.

Program omogoča tudi znanja in strategije prilagajanja vzgojno - izobraževalnega procesa v skladu s petstopenjskim modelom Konceptije dela z učenci z učnimi težavami (Magajna in sod. 2008) za celoten kontinuum posebnih potreb učencev in dijakov z UT in PPPU na področju branja, pisanja in računanja. Več kot 95% časa so učenci in dijaki s PPPU deležni le prilagoditev in opor, ki jim jih nudi učitelj v razredu, zato je še posebno pomembno, da učitelj obvlada osnovne strategije, ki tem učencem omogočajo optimalni razvoj potencialov. Udeleženci programa bodo pridobili znanja in veščine za učinkovitejše izvajanje vzgoje in izobraževanja vseh učencev in nujno potrebnih znanj in veščin za delo z učenci in dijaki s PPPU in ČVT.

2. 2. b. Splošne in predmetno-specifične kompetence, ki jih udeleženci pridobijo s programom

Program razvija sledeče splošne in predmetno specifične kompetence:

- Sposobnost sodelovanja, usposobljenost za timsko delo, veščine skupinskega dela z upoštevanjem raznolikosti, večkulturnosti in etičnosti.
- Občutljivost / odprtost za ljudi in socialne situacije.
- Sodelovanje s starši in različnimi strokovnimi delavci.
- Poznavanje, razumevanje in upoštevanje razvojnih značilnosti, razlik in posebnih vzgojno-izobraževalnih potreb posameznikov.
- Fleksibilno uporabo osnov specialno-pedagoškega in socialno-pedagoškega znanja v praksi.
- Uporabo znanj v kompleksnih, nepredvidljivih in raznovrstnih okoliščinah z namenom razvoja sposobnosti in spretnosti otrok in mladostnikov z UT, PPPU in s ČVT za vseživljenjsko učenje.
- Usposobljenost za prilagojeno preverjanje in ocenjevanje znanja in dosežkov ter usposobljenost za ocenjevanje osebnostnega razvoja.

- Sposobnost za učinkovito reševanje učnih, vzgojnih in odnosnih problemov.
- Sposobnost prilagajanja strategij vzgoje, poučevanja, izvajanja individualnih in skupinskih oblik pomoči ter dodatne strokovne učne pomoči ob upoštevanju razvojnih značilnosti posebnih vzgojno-izobraževalnih potreb otrok in mladostnikov s PPPU in s ČVT.
- Usposobljenost za prilagojeno uporabo gradiv in učnih ter tehničnih pripomočkov, s poudarkom na IKT.
- Razvijanje sposobnosti razmisleka o lastnem delu in njegovem vrednotenju.
- Poklicno delovanje v skladu s poklicno etiko, delovanje na način, ki ščiti osnovne pravice, integriteto in dostojanstvo vsakega posameznika.

3. POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

V program za izpopolnjevanje »Izvajanje specialno-pedagoške in socialno-pedagoške pomoči otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter s čustvenimi in vedenjskimi težavami« se lahko vključijo:

- diplomanti dosedanjih študijskih programov za pridobitev univerzitetne izobrazbe, ki v skladu z ZOFVI (5. člen, Uradni list, št. 65-3051/2009) omogočajo zaposlitev v vzgoji in izobraževanju oz., ki spadajo na področje ISCED 14 Izobraževanje učiteljev in pedagoške vede in na področje ISCED 31 Družbene vede (dodaten pogoj za udeležence, ki poučujejo in vzgajajo otroke s PPPU in ČVT morajo imeti predhodno opravljen program Pedagoško andragoško izobraževanje) in ISCED 76 Socialno delo.
- Študijski program druge stopnje, ki v skladu z ZOFVI (5. člen, Uradni list, št. 65-3051/2009) omogočajo zaposlitev v vzgoji in izobraževanju oz., ki spadajo na področje ISCED 14 Izobraževanje učiteljev in pedagoške vede in na področje ISCED 31 Družbene vede (dodaten pogoj za udeležence, ki poučujejo in vzgajajo otroke s PPPU in ČVT morajo imeti predhodno opravljen program Pedagoško andragoško izobraževanje) in ISCED 76 Socialno delo.
- Udeleženke oz. udeleženci s predhodno pridobljenimi 180 ECTS, bodisi v bolonjskih študijskih programih prve stopnje, bodisi v dodiplomskih študijskih programih za pridobitev visokošolske strokovne izobrazbe, sprejete po zakonskih določilih, veljavnih do leta 2004, ki v skladu z ZOFVI (5. člen, Uradni list, št. 65-3051/2009) omogočajo zaposlitev v vzgoji in izobraževanju.
- Pogoje za vpis izpolnjujejo tudi udeleženke/udeleženci, ki so končali enakovredno izobraževanje v tujini in se vpisujejo pod enakimi pogoji, kot veljajo za tiste, ki so zaključili svoje šolanje v Sloveniji.

V primeru, da bo potrebno sprejeti sklep o omejitvi vpisa, bodo imeli prednost udeleženci, ki so zaposleni na področju vzgoje in izobraževanja, s priporočilom delodajalca in z višjo povprečno oceno v predhodnem študijskem programu. V program za izpopolnjevanje se lahko vključijo tudi nezaposleni udeleženci, če izpolnjujejo splošne pogoje za vključitev.

Študijski program fakulteta izvaja v tečajni obliki. Praviloma se razpiše 30 do 60 vpisnih mest .

4. MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Vpisanim udeležencem je na podlagi individualnih in dokumentiranih vlog mogoče kreditno ovrednotiti in priznati po vsebini ter obsegu enakovredne študijske obveznosti, ki so jih predhodno opravili v javno veljavnih dodiplomskih ali drugih študijskih programih na PeF UL ali na drugih visokošolskih zavodih doma in v tujini (mobilnost), če so bile dosežene v skladu z zakonom, statutom UL in pravili PeF.

Priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program, se izvaja na podlagi posebnega pravilnika PeF (sprejel ga je Senat UL PeF na seji dne 18.05.2006 in je objavljen na spletnih straneh fakultete). V postopkih priznavanja neformalno pridobljenih znanj in spretnosti bodo upoštevani tudi dokumenti, ki jih je v zvezi s priznavanjem znanja in spretnosti sprejel Senat UL na seji dne 29.05.2007 in so dostopni na spletni strani http://www.un-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/statut_in_pravilniki/pravilnik_o_postopku_in_merilih_za_priznavanje_neformalno_pridobljenega_znanja_in_spretnosti.aspx

5. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

Jih ni (program obsega en letnik študija). Ni predvideno, da so opravljene obveznosti posameznih predmetov pogoj za opravljanje drugih predmetov.

6. POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Za dokončanje študija mora udeleženka oz. udeleženec opraviti vse obveznosti, predpisane z učnimi načrti oz. zbrati vse predvidene kreditne točke programa. Pri tem se lahko upoštevajo tudi kreditne točke, pridobljene na drugih visokošolskih zavodih doma in v tujini (mobilnost) oziroma dosežene na podlagi priznanega znanja in spretnosti, če so bile dosežene v skladu z zakonom, statutom UL in pravili PeF.

7. NAČINI OCENJEVANJA

Pri ocenjevanju se uporablja številčna ocenjevalna lestvica v skladu s Statutom UL (1-5 nezadostno, zadostno 6, dobro 7, prav dobro 8, prav dobro 9 in odlično 10). Oblike preverjanja so izpiti, seminarske naloge, projektno delo, študije primerov in druge individualne naloge, določene z učnimi načrti.

Udeleženka/udeleženec mora od petih predmetov splošnega dela programa uspešno opraviti 2 izpita, trening osebne učinkovitosti ter pripraviti in predstaviti 2 seminarski nalogi. Pri desetih predmetih specifičnega dela programa pa mora opraviti 8 izpitov in 4 seminarske oz. individualne naloge. V seminarskih in drugih oblikah individualnih nalog, ki jih morajo udeleženci oddati v pisni obliki, predstavijo študije primerov, v praksi preverjene strategije reševanja problemov, treninge dela, prilagajanja učnih in tehničnih pripomočkov itd.

8. PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA S PREDVIDENIMI NOSILCI

Program za izpopolnjevanje »**Izvajanje specialno-pedagoške in socialno-pedagoške pomoči otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter s čustvenimi in vedenjskimi težavami**« sestavlja 15 enot, razčlenjenih v dva dela: splošni del in specifični del programa. Splošni del programa vključuje obvezni del s 4 enotami oz. predmeti in izbirni del, v katerem udeleženka oz. udeleženec izbira med tremi treningi enote Treninga osebne učinkovitosti. V specifičnem delu programa so trije sklopi (A, B in C) z desetimi enotami oz. predmeti, od katerih je C izbirni del specifičnega dela programa.

Splošni del programa

Splošni del programa izpopolnjevanja obsega pet učnih enot (predmetov) razdeljenih v obvezni splošni in izbirni splošni del programa, ki skupaj obsega 15 KT:

Obvezni splošni del programa:

1. Osnove socialne pedagogike
2. Osnove specialne in rehabilitacijske pedagogike ter konceptualne osnove učnih težav
3. Svetovanje in timsko delo
4. Individualizirano delo

Obvezni izbirni splošni del programa:

5. a Trening osebne učinkovitosti – Teorija izbire
5. b Trening osebne učinkovitosti – Integrativna geštalt teorija
5. c Trening osebne učinkovitosti – Trening socialnih veščin

Specifični del programa

Specifični del programa sestavljajo trije sklopi (A, B in C) programa, ki skupaj obsegajo 45KT, C je izbirni del specifičnega dela programa.

Sklop A smo poimenovali **Značilnosti in odkrivanje otrok in mladostnikov z UT, PPPU in ČVT** ter vključuje tri predmete:

A 1	Značilnosti in odkrivanje otrok in mladostnikov z učnimi težavami
A 2	Bio-psiho-socialne značilnosti otrok in mladostnikov s ČVT
A 3	Odkrivanje in razumevanje socialnega izključevanja

Sklop B smo poimenovali **Strategije dela z otroki in mladostniki z UT in PPPU ter ČVT** in vključuje 6 predmetov:

B 1	Strategije dela z otroki in mladostniki z učnimi težavami
B 2	Komunikacijske veščine in sodelovanje s starši
B 3	Socialno-pedagoške intervencije
B 4	Izbrana poglavja iz psihologije
B 5	Didaktika in metodika socialno-pedagoškega dela
B 6	Socialna psihologija s skupinsko dinamiko

Sklop C, ki je **izbirni predmet specifičnega dela programa** in smo ga poimenovali **Evalvacija učinkovitosti dela z OPP**. Udeleženka oz. udeleženec lahko izbira med:

C a	Vrednotenjem učinkovitosti skupinske, individualne in dodatne strokovne pomoči s praktičnimi oblikami dela z otroki in mladostniki z UT in PPPU in
C b	Vrednotenjem učinkovitosti skupinske, individualne in dodatne strokovne pomoči s praktičnimi oblikami dela z otroki in mladostniki s ČVT.

Razmerje med splošnim in specifičnim delom programa

V spodnji tabeli je prikazano razmerje med splošnim in specifičnim delom programa izpopolnjevanja glede kontaktnih ur (KU), samostojnega učenja (SU), ur študentovega dela (ŠD) in kreditnih točk (KT).

	število enot	skupaj KU	skupaj SU	skupaj ur ŠD	KT	delež v %
Splošni predmeti	5	120	330	450	15	25
Specifični predmeti	10	410	940	1350	45	75
skupaj	15	530	1270	1800	60	100,0

Razmerje med obveznim in izbirnim delom

	število enot	skupaj KU	skupaj SU	skupaj ur ŠD	KT	delež v %
Obvezni predmeti	13	410	1150	1560	52	86,7
Izbirna predmeta	2	120	120	240	8	13,3
skupaj	15	530	1270	1800	60	100,0

Razmerje med predavanji, seminarji in vajami ter drugimi oblikami študija

Zaradi izvedbenih pogojev (izvajanje je omejeno na petke popoldan in sobote dopoldan, ko ni možno izvajati praktičnih oblik dela v različnih vzgojno - izobraževalnih ustanovah) je v programu več predavanj, ki se dopolnjujejo z različnimi aktivnimi oblikami dela. Udeleženci bodo praviloma zaposleni v vzgojno - izobraževalnih ustanovah, zato bodo v praksi preverjali različne oblike diagnostičnega ocenjevanja, individualizacije, obravnave, timskega dela itd., o čemer bodo tudi poročali na predavanjih in seminarjih. Neposredno delo z otroki s posebnimi potrebami, ki so vključeni v študij primera pri izbirnem predmetu »Evalvacija učinkovitosti dela z OPP« pa bo potekalo v ustanovah, v katerih so udeleženci zaposleni, pod mentorstvom visokošolskega učitelja.

Oblika študija	število kontaktnih ur	delež v %
Predavanja	175	33,02
Seminarji	75	14,15
Vaje	55	10,38
Pedagoška praksa	225	42,45
skupaj	530	100

Delež praktičnega usposabljanja v programu, način izvedbe, kreditno ovrednotenje

V skladu z Merili za akreditacijo študijskih programov za izobraževanje učiteljev (Ur.l. RS, št. 64/08, 70/2008) mora program vsebovati najmanj 15 KT praktičnega pedagoškega usposabljanja. V Merilih pa je tudi navedeno, da se *udeležencem s pedagoškimi izkušnjami lahko praksa prilagodi po obsegu in vsebini*.

Praktično pedagoško usposabljanje poteka samostojno, po načelu reflektivne prakse in mora udeležencem omogočiti integracijo predmetno - vsebinskega in pedagoško - profesionalnega znanja. Udeleženci v razredu ali izven razreda pri individualni ali skupinski obravnavi učencev s PPPU in ČVT preverjajo različne diagnostične pripomočke za ocenjevanje posameznih vrst PPPU in ČVT, sodelujejo pri pripravi IP, pripravijo prilagojena učna gradiva in pripomočke ter v praksi preverjajo učinkovitost prilagajanja metod, pristopov, učnih in tehničnih pripomočkov, ter izvajajo specifične treninge. Izvajajo tudi 15 ur individualne učne pomoči z učencem s PPPU izven razreda. O svojih praktičnih izkušnjah poročajo pri predmetih, v katere je praksa integrirana.

PREDMETNIK

Tabela 5: Predmetnik z nosilci, kontaktnimi urami (KU), samostojnim učenjem (SU), skupno obremenitvijo udeleženca in kreditnimi točkami (KT)

1. Splošni del programa										
	ime predmeta	Nosilec/-ka	P	S	V	PP	KU	SU	SK	KT
Obvezni splošni del										
1.	Osnove socialne pedagogike	D. Zorc Maver	15				15	75	90	3
2.	Osnove specialne in rehabilitacijske pedagogike ter konceptualne osnove učnih težav	M. Lipec Stopar, M. Kavkler	15				15	75	90	3
3.	Svetovanje in timsko delo	A. Polak	5	5	5		15	75	90	3
4.	Individualizirano delo	M. Lipec Stopar	10	5		15	30	60	90	3
Izbirni splošni del										
5.	5 a. Trening osebne učinkovitosti - Teorija izbire	A. Kobolt			30	15	45	45	90	3
	5 b. Trening osebne učinkovitosti - Integrativna geštalt teorija	A. Kobolt			30	15	45	45	90	3
	5 c. Trening osebne učinkovitosti – Trening socialnih veščin	A. Kobolt			30	15	45	45	90	3
2. Specifični del programa										
A Značilnosti in odkrivanje otrok in mladostnikov z UT, PPPU in ČVT										
A1	Značilnosti in odkrivanje otrok in mladostnikov z učnimi težavami	L. Magajna	15	10		30	55	95	150	5
A2	Bio-psiho-socialne značilnosti otrok in mladostnikov s ČVT	A. Kobolt	10	5			15	75	90	3
A3	Odkrivanje in razumevanje socialnega izključevanja	Š. Razpotnik	10	5			15	75	90	3
B Strategije dela z otroki in mladostniki z UT in PPPU ter ČVT										
B1	Strategije dela z otroki in mladostniki z učnimi težavami	M. Kavkler	35	10	10	75	130	230	360	12
B2	Komunikacijske veščine in sodelovanje s starši	O. Poljšak Škraban	10		10		20	70	90	3
B3	Socialno-pedagoške intervencije	A. Kobolt	15	5		30	50	70	120	4
B4	Izbrana poglavja iz psihologije	O. Poljšak Škraban	10	5			15	75	90	3
B5	Didaktika in metodika socialno-pedagoškega dela	N. Zrim Martinjak	15	5			20	100	120	4
B6	Socialna psihologija s skupinsko dinamiko	A. Kobolt	10	5			15	75	90	3
C Izbirni specifični del programa: Evalvacija učinkovitosti dela z OPP										
Ca	Vrednotenje učinkovitosti skupinske, individualne in dodatne strokovne pomoči s praktičnimi oblikami dela z otroki in mladostniki z UT in PPPU	M. Kavkler		15		60	75	75	150	5
Cb	Vrednotenje učinkovitosti skupinske, individualne in dodatne strokovne pomoči s praktičnimi oblikami dela z otroki in mladostniki s ČVT	A. Kobolt		15		60	75	75	150	5
Skupaj splošni in specifični del			175	75	55	225	530	1270	1800	60

Legenda:

KT pomeni kreditne točke po sistemu ECTS, **P** pomeni predavanja, **SE** pomeni seminarsko delo, **V** pomeni vaje, **KU** pomeni število kontaktnih ur, **PP** pomeni pedagoška praksa, **SU** pomeni število ur samostojnega učenja, **SK** pomeni skupno število ur, **UT** pomeni učne težave, **PPPU** pomeni primanjkljaji na posameznih področjih učenja, **ČVT** pomeni čustvene in vedenjske težave

9. KRATKA PREDSTAVITEV ŠTUDIJSKIH PREDMETOV

Splošni del programa

Obvezni del:

1. OSNOVE SOCIALNE PEDAGOGIKE

Predmet obravnava naslednje vsebine: Udeleženci spoznajo vsebinske razsežnosti socialne pedagogike kot vede in značilnosti socialnih sistemov oziroma skupin s poudarkom na marginalizaciji kot procesom socialnega izključevanja v različnih družbenih situacijah/področjih, še zlasti v vzgoji in izobraževanju. Analizirajo stališča, drže in naravnosti do socialno izključenih/vključenih.

2. OSNOVE SPECIALNE IN REHABILITACIJSKE PEDAGOGIKE TER KONCEPTUALNE OSNOVE UČNIH TEŽAV

Predmet obravnava naslednje vsebine: Značilnosti učencev s posebnimi potrebami, usmerjanje ter vzgoja in izobraževanje učencev s posebnimi potrebami, vključevanje oz. inkluzija učencev s posebnimi potrebami v procesu vzgoje in izobraževanja in v ožjem in širšem socialnem okolju, skupna vzgoja in izobraževanje ter vloga učitelja in specialnega in rehabilitacijskega pedagoga, pravice oseb s posebnimi potrebami v povezavi s pravicami in nalogami učitelja ter specialnega in rehabilitacijskega pedagoga, pogoji za uspešno obravnavo oseb s posebnimi potrebami, vzgojno-izobraževalna in socialna politika za osebe s posebnimi potrebami ter aktualna vprašanja v zvezi s tem. Predstavljene so tudi konceptualne osnove učinkovite obravnave učencev z učnimi težavami in primanjkljaji na posameznih področjih učenja.

3. SVETOVANJE IN TIMSKO DELO

Predmet obravnava naslednje vsebine: Svetovanje: cilji, značilnosti in različni modeli profesionalnega svetovanja, komunikacijske in druge spretnosti ter kompetence svetovalca, značilnosti svetovalnega pogovora, različni svetovalni pristopi; timsko delo: psihološke značilnosti in procesi pri timskem delu, temeljni dejavniki učinkovitega timskega dela: motivacija za timsko delo, zaupanje, pozitivna soodvisnost članov tima, medosebni in nezavedni procesi v timu; spretnosti timskega dela: analiza in pristopi njihovega razvijanja ob neposrednem timskem delu, faze v oblikovanju in razvoju tima, etape timskega dela: timsko načrtovanje, timsko izvajanje in timska evalvacija, pomen osebne in timske evalvacije ter refleksije za osebni in strokovni razvoj članov tima, analiza močnih in šibkih osebnih in strokovnih področij članov tima kot osnova za delitev dela in interdisciplinarno sodelovanje pri timskem delu in v procesu svetovanja.

4. INDIVIDUALIZIRANO DELO

Predmet obsega naslednje vsebine: Izvor, dejavniki in zasnova individualizirane vzgoje in izobraževanja, področja individualizacije, individualizacija v okviru veljavnih zakonskih določil, vloga strokovnjakov različnih profilov ter timski pristop v vseh fazah oblikovanja individualiziranega programa, vzgojiteljeva oz. učiteljeva vloga v vseh fazah oblikovanja individualiziranega programa, vključevanje staršev in otrok s posebnimi potrebami v oblikovanje individualiziranega programa, študija primera - praktično oblikovanje individualiziranega programa.

5.a TRENING OSEBNE UČINKOVITOSTI – Teorija izbire

Predmet Trening osebne učinkovitosti – Teorija izbire v sklopu z drugima dvema izbirnima predmetoma (Trening osebne učinkovitosti – Integrativna geštalt teorija in Trening osebne učinkovitosti – Trening socialnih veščin) tvori celoto, s katero naj bi si udeleženci pridobili znanje in se senzibilizirali za ustrezno/produktivno odzivanje na dražljaje/spodbude socialnega okolja (učencev, dijakov, učiteljev, šole, staršev). Udeleženci tudi spoznajo sami sebe, svoja nagnjenja, odzivanja na vsakdanje in specifične/prikrite pomene reagiranja otrok in mladostnikov, predvsem pa na njihovo pogosto nepredvidljivo vedenje. Potrebna znanja naj bi si udeleženci pridobili z izkustvenim učenjem. V okviru omenjenega predmeta je poudarek na teoriji izbire, ki daje poudarek na edukativni usmerjenosti na otroke in mladostnike s poudarkom na temeljnih človekovih potrebah in v zvezi s tem tudi na razvijanju osebne odgovornosti (za lastno govorjenje, vedenje, početje).

5.b TRENING OSEBNE UČINKOVITOSTI – Integrativna geštalt teorija

Predmet Trening osebne učinkovitosti – **Integrativna geštalt teorija** v sklopu z drugima dvema izbirnima predmetoma (Trening osebne učinkovitosti – Teorije izbire in Trening osebne učinkovitosti – Trening socialnih veščin) tvori celoto, s katero naj bi si udeleženci pridobili znanje in se senzibilizirali za ustrezno/produktivno odzivanje na dražljaje/spodbude socialnega okolja (učencev, dijakov, učiteljev, šole, staršev). Udeleženci tudi spoznajo sami sebe, svoja nagnjenja, odzivanja na vsakdanje in specifične/prikrite pomene reagiranja otrok in mladostnikov, predvsem pa na njihovo pogosto nepredvidljivo vedenje. Potrebna znanja naj bi si udeleženci pridobili z izkustvenim učenjem. V okviru omenjenega predmeta je poudarek na vlogi integrativne geštalt teorije pri doseganju omenjenih ciljev.

5.c TRENING OSEBNE UČINKOVITOSTI – Trening socialnih veščin

Predmet Trening osebne učinkovitosti – **Trening socialnih veščin** v sklopu z drugima dvema izbirnima predmetoma (Trening osebne učinkovitosti – Teorije izbire in Trening osebne učinkovitosti – **Integrativna geštalt teorija**) tvori celoto, s katero naj bi si udeleženci pridobili znanje in se senzibilizirali za ustrezno/produktivno odzivanje na dražljaje/spodbude socialnega okolja (učencev, dijakov, učiteljev, šole, staršev). Udeleženci tudi spoznajo sami sebe, svoja nagnjenja, odzivanja na vsakdanje in specifične/prikrite pomene reagiranja otrok in mladostnikov, predvsem pa na njihovo pogosto nepredvidljivo vedenje. Potrebna znanja naj bi si udeleženci pridobili z izkustvenim učenjem. V okviru omenjenega predmeta je poudarek na treningu socialnih veščin, ki si jih udeleženci morajo razviti za dosego opisanih ciljev.

Specifični del programa

Sklop A

A1 ZNAČILNOSTI IN ODKRIVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV Z UČNIMI TEŽAVAMI

Predmet obravnava naslednje vsebine: Definiranje splošnih in specifičnih učnih težav oz. primanjkljajev na posameznih področjih učenja, vzrokov ter opredelitev podskupin otrok in mladostnikov z učnimi težavami; opredelitev posebnih vzgojno-izobraževalnih potreb otrok in mladostnikov z učnimi težavami splošne in specifične narave (SUT, PPPU); stopnja in vrsta posebnih vzgojno-izobraževalnih potreb pri posameznih vrstah splošnih in specifičnih učnih težav, predvsem s področja branja, pisanja, računanja, motorike, pozornosti itd.; sistemski model prepoznavanja in odkrivanja učnih težav splošne in specifične narave (načini odkrivanja, razločevanje različnih skupin učnih težav in podtipov SUT, PPPU).

A2 BIO-PSIHO-SOCIALNE ZNAČILNOSTI OTROK IN MLADOSTNIKOV S ČVT

Predmet obravnava: Udeleženci se seznanijo z razvojnim in pojavnim vidikom nastajanja in razvoja čustvenih in vedenjskih težav v spletu družinskih in drugih okoliščin oziroma neugodnih razvojnih dejavnikov v zgodnjem življenjskem, predšolskem in šolskem obdobju otrok in mladostnikov. Seznanijo se z nekaterimi (za praktično uporabo/razumevanje) etiološkimi in fenomenološkimi klasifikacijami čustvenih in vedenjskih težav in motenj, pa tudi s težavami in krizami odraščanja na sploh v današnjih družbeno-ekonomskih razmerah. Poseben poudarek predmeta je na odkrivanju tako imenovanih močnih točk/področij, ki jih je mogoče koristiti kot izhodišča za produktivno reševanje te akutne vedenjske problematike.

A3 ODKRIVANJE IN RAZUMEVANJE SOCIALNEGA IZKLJUČEVANJA

Udeleženci spoznajo temeljne pojme drugačnosti/odklonskosti ter trende in sodobna izhodišča za odkrivanje in razumevanje drugačnosti, odklonskosti, marginalnosti in podobnih pojavov. Spoznajo problematiko odnosa med družbenim in individualnim glede na vzroke, pojave in posledice drugačnosti/odklonskosti. Spoznajo tudi izhodišča za ustrezno/sodobno reševanje problematike izključevanja oziroma (ponovnega) socialnega vključevanja v ožjo in širšo družbeno okolje.

Sklop B

B1 STRATEGIJE DELA Z OTROKI IN MLADOSTNIKI Z UČNIMI TEŽAVAMI

Predmet obravnava naslednje vsebine: Teoretične osnove, načela in modele obravnave splošnih in specifičnih učnih težav; kompleksen in celovit sistemski pristop pri obravnavi posameznikov z različnimi vrstami in stopnjami splošnih in specifičnih učnih težav; kontinuum posebnih vzgojno-izobraževalnih potreb in hierarhijski model oblik pomoči otrokom in mladostnikom z učnimi težavami in PPPU; strategije in pristopi pri izvajanju individualne, skupinske in dodatne strokovne pomoči; prilagajanje procesa poučevanja in nudenja pomoči po hierarhičnem modelu v skladu s stopnjo in vrsto posebnih vzgojno-izobraževalnih potreb pri posameznih vrstah specifičnih učnih težav, predvsem s področja branja, pisanja, računanja, motorike, pozornosti itd.; in različne specifične treninge, prilagoditve učnega okolja; partnerski odnos z otroki, in mladostniki, starši in strokovnimi delavci.

B2 KOMUNIKACIJSKE VEŠČINE IN SODELOVANJE S STARŠI

Predmet obravnava naslednje vsebine: Komunikacijske veščine: razvoj komunikacijskih dejavnosti, jezikovne oblike (govor, jezik, poslušanje, branje); predpogoji za razvoj komunikacije, medsebojno sporazumevanje in kultura sporazumevanja, težave, odstopanja v govorno-jezikovni komunikaciji, razumevanje težav na področju govora in jezika in poslušanja; opredelitve in pomen komunikacije za sodelovanje z družino in s starši: temeljne ovire v komunikaciji, temelji verbalne in neverbalne komunikacije, specifične komunikacijske tehnike, dejavniki uspešne komunikacije, komunikacijski vzroki konfliktov in njihovo reševanje, čustva in ravnanje s čustvi; sodobne oblike, vsebine in načini sodelovanja z različnimi vrstami družin in s starši: oblike sodelovanja s starši, posebni problemi sodelovanja, metode in tehnike za vzpostavljanje delavnega odnosa za iskanje rešitev, etika participacije, partnersko sodelovanje, soaktivnost, delo s skupinami staršev in vodenje skupin

B3 SOCIALNO-PEDAGOŠKE INTERVENCIJE

Predmet obravnava naslednje vsebine: Udeleženci spoznajo/razumejo utemeljenost socialno-pedagoških intervencij (od vzgoje, izobraževanja, svetovanja do socialne terapije). Spoznajo procesnost in bistvene elemente socialno-pedagoške diagnostike. Spoznajo bistvene elemente individualnega vzgojnega načrtovanja.

B4 IZBRANA POGlavJA IZ PSIHOLOGIJE

Predmet obravnava naslednje vsebine: Udeleženci se seznanijo s temeljnimi zakonitostmi, dejavniki in teorijami človekovega razvoja s poudarkom na šolskem (predpubertetnem, pubertetnem in adolescentnem) obdobju ter z vzroki nastajanja razlik in odklonov v razvoju. Spoznajo dejavnike in teorije učenja in poučevanja ter pomen motivacije. Razvijajo občutljivost za medosebne odnose (učenec, sošolci, učitelj, učiteljski zbor), občutljivost za razvojne potrebe, probleme in duševne stiske v puberteti in adolescenci.

B5 DIDAKTIKA IN METODIKA SOCIALNO-PEDAGOŠKEGA DELA

Predmet obravnava naslednje vsebine: Udeleženci osvojijo temeljna specifično didaktična znanja za poučevanje, vzgojno in svetovalno delo z otroki in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami s poudarkom na medosebnem odnosu. Seznanijo se s temeljnimi postopki preventivnega, kompenzacijskega ter osebno in socialno integracijskega dela z otroki in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami. Soočijo se z morebitnimi predsodki do učno in vzgojno težavnih ter za učenje in druge aktivnosti nemotiviranih otrok/mladostnikov. Razvijajo in utrjujejo strpen in human odnos do vseh pomoči potrebnih oseb.

B6 SOCIALNA PSIHOLOGIJA S SKUPINSKO DINAMIKO

Predmet obravnava naslednje vsebine: Udeleženci se seznanijo z osnovnimi zakonitostmi strukturiranega delovanja socialnega okolja. Razumejo odnos med posameznikom in njegovim socialnim kontekstom. Spoznajo delovanje skupin in osvojijo temeljna znanja za delo z različnimi tipi skupin na področju vzgoje in izobraževanja.

Sklop C

VREDNOTENJE UČINKOVITOSTI SKUPINSKE, INDIVIDUALNE IN DODATNE STROKOVNE POMOČI ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE Z UT IN PPPU

Udeleženec bo pripravil študijo primera dela z otrokom oz. mladostnikom z UT in PPPU, ki bo predstavljala sintezo znanj, pridobljenih s celotnim programom izpopolnjevanja. Predmet obravnava naslednje vsebine: Pomen in cilji vrednotenja izbranih dejavnikov v procesu zagotavljanja kakovostne pomoči za otroke in mladostnike z UT in PPPU v vzgojno-izobraževalnih ustanovah; kriteriji in indikatorji učinkovitosti različnih oblik (individualne, skupinske in dodatne strokovne) pomoči za otroke in mladostnike z UT in PPPU; različni načini in pristopi k spremljanju in vrednotenju izbranih dejavnikov v procesu načrtovanja, izvajanja in vrednotenja različnih oblik pomoči, pomen samoevalvacije za zagotavljanje kakovosti in uvajanje sprememb, spremljanje, vrednotenje in načrtovanje svojega dela in profesionalnega usposabljanja, spremljanje, vrednotenje in načrtovanje različnih oblik pomoči za otroke in mladostnike z UT in PPPU v izbrani vzgojno-izobraževalni ustanovi.

VREDNOTENJE UČINKOVITOSTI SKUPINSKE, INDIVIDUALNE IN DODATNE STROKOVNE POMOČI ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE S ČVT

Udeleženec bo pripravil študijo primera dela z otrokom oz. mladostnikom s ČVT, ki bo predstavljala sintezo znanj, pridobljenih s celotnim programom izpopolnjevanja. Predmet obravnava naslednje vsebine: Pomen in cilji vrednotenja izbranih dejavnikov v procesu zagotavljanja kakovostne pomoči za otroke in mladostnike s ČVT v vzgojno-izobraževalnih ustanovah; kriteriji in indikatorji učinkovitosti različnih oblik (individualne, skupinske in dodatne strokovne) pomoči za otroke in mladostnike s ČVT; različni načini in pristopi k spremljanju in vrednotenju izbranih dejavnikov v procesu načrtovanja, izvajanje in vrednotenje različnih oblik pomoči, pomen samoevalvacije za zagotavljanje kakovosti in uvajanje sprememb, spremljanje, vrednotenje in načrtovanje svojega dela in profesionalnega usposabljanja, spremljanje, vrednotenje in načrtovanje različnih oblik pomoči za otroke in mladostnike s ČVT v izbrani vzgojno-izobraževalni ustanovi.